

NGÂN HÀNG NHÀ NƯỚC VIỆT NAM

ĐỊNH HƯỚNG, GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN THANH TOÁN ĐIỆN TỬ ĐẾN NĂM 2020

Vụ Thanh toán

Ngân hàng Nhà nước Việt Nam

Tháng 10/2015

CÁC NỘI DUNG TRÌNH BÀY

1. Khuôn khổ pháp lý, định hướng của Chính phủ về thanh toán điện tử
2. Cơ sở hạ tầng, công nghệ thanh toán điện tử
3. Các phương tiện, dịch vụ thanh toán điện tử
4. Một số tồn tại, hạn chế
5. Định hướng, giải pháp của NHNN về phát triển thanh toán điện tử

1. Khuôn khổ pháp lý về hoạt động thanh toán

- ❖ Luật Giao dịch điện tử; Luật Ngân hàng Nhà nước Việt Nam; Luật Các tổ chức tín dụng.
- ❖ Nghị định số 35/2007/NĐ-CP về giao dịch điện tử trong hoạt động ngân hàng; Nghị định số 101/2012/NĐ-CP về thanh toán không dùng tiền mặt; Nghị định số 222/2013/NĐ-CP về thanh toán bằng tiền mặt.
- ❖ Chính phủ ban hành Quyết định 291/2006/QĐ-TTg phê duyệt Đề án phát triển thanh toán không dùng tiền mặt (TTKDTM) giai đoạn 2006-2010, Quyết định 2453/QĐ-TTg phê duyệt đề án đẩy mạnh TTKDTM tại Việt Nam giai đoạn 2011-2015.
- ❖ Thống đốc NHNN đã ban hành nhiều Quyết định, Thông tư hướng dẫn cụ thể về lĩnh vực thanh toán, như quy định đối với dịch vụ TTKDTM, dịch vụ trung gian thanh toán, phí dịch vụ thanh toán, mở và sử dụng tài khoản thanh toán, thẻ ngân hàng...

2. Cơ sở hạ tầng, công nghệ thanh toán điện tử

- ❖ Cơ sở hạ tầng, công nghệ thanh toán đã có bước phát triển mạnh mẽ, kỹ thuật, công nghệ thanh toán tương đối tiên tiến.
- ❖ Các giao dịch thanh toán đã chuyển dần sang phương thức xử lý tự động, sử dụng chứng từ điện tử, đến việc các giao dịch thanh toán được xử lý điện tử chiếm tỷ trọng lớn, thời gian xử lý hoàn tất một giao dịch được rút ngắn xuống còn vài phút, thậm chí chỉ trong vòng vài giây hoặc tức thời.

3. Các phương tiện, dịch vụ thanh toán điện tử

- ❖ Nhiều phương tiện, dịch vụ thanh toán được phát triển mạnh và đa dạng.
- ❖ Nhiều dịch vụ, phương thức thanh toán mới, hiện đại, tiện lợi và tiện ích dựa trên nền tảng ứng dụng CNTT đã xuất hiện và đang đi dần vào cuộc sống, như thẻ ngân hàng, thanh toán qua Internet, Mobile, ... cũng được các NHTM phát triển với nhiều tiện ích, phục vụ nhiều đối tượng khách hàng khác nhau.

4. Một số tồn tại, hạn chế

- ❖ Hệ thống thanh toán Việt Nam còn khoảng cách so với một số nước trong khu vực và thế giới.
- ❖ Thanh toán bằng tiền mặt trong nền kinh tế vẫn còn lớn, nhất là trong khu vực dân cư.
- ❖ Tỷ lệ tiền mặt/Tổng phương tiện thanh toán, tỷ lệ tiền mặt/GDP của Việt Nam vẫn còn khá cao so với các nước.

5. Định hướng, giải pháp của NHNN về phát triển thanh toán điện tử đến năm 2020

5.1. Hoàn thiện hành lang pháp lý

- ❖ Hoàn thiện và đồng bộ hóa hành lang pháp lý để quản lý, giám sát, tạo điều kiện thuận lợi đối với các loại hình, phương tiện, hệ thống thanh toán điện tử mới.
- ❖ Xây dựng các cơ chế, chính sách khuyến khích phát triển, tạo môi trường cạnh tranh bình đẳng giữa các NHTM và các tổ chức không phải ngân hàng; tăng cường các biện pháp bảo vệ lợi ích hợp pháp của người sử dụng các dịch vụ thanh toán điện tử.

5. Định hướng, giải pháp của NHNN về phát triển thanh toán điện tử đến năm 2020

5.2. Nâng cấp, mở rộng hệ thống IBPS

- ❖ Mở rộng, nâng cấp Hệ thống thanh toán điện tử liên ngân hàng (IBPS), với mục tiêu tiến tới Việt Nam có hệ thống thanh toán tiên tiến trong khu vực, phù hợp với các chuẩn mực quốc tế để sẵn sàng hội nhập.
- ❖ Cấu trúc lại Hệ thống IBPS theo hướng chuyển đổi từ mô hình phân tán hiện nay sang mô hình xử lý tập trung.
- ❖ Tổ chức lại Hệ thống IBPS bao gồm cả việc chuyển đổi mô hình vận hành và quản lý.
- ❖ Tăng số phiên thanh toán bù trừ trong ngày và kéo dài thời gian hoạt động đối với hệ thống thanh toán giá trị thấp.
- ❖ Mở rộng sự kết nối hệ thống IBPS.

5. Định hướng, giải pháp của NHNN về phát triển thanh toán điện tử đến năm 2020

5.3. Xây dựng, phát triển các hệ thống thanh toán bán lẻ

- ❖ Tập trung triển khai, hoàn thành xây dựng Trung tâm chuyển mạch thẻ thống nhất theo nội dung của Đề án đã được Thủ tướng Chính phủ chấp thuận
- ❖ Nghiên cứu, xây dựng Hệ thống thanh toán bù trừ điện tử tự động phục vụ các giao dịch bán lẻ (ACH) tại Việt Nam.

5. Định hướng, giải pháp của NHNN về phát triển thanh toán điện tử đến năm 2020

5.4. Nâng cấp, phát triển hệ thống thanh toán nội bộ của các NHTM

- ❖ Hoàn thiện và đồng bộ hóa hành lang pháp lý để quản lý, giám sát, tạo điều kiện thuận lợi đối với các loại hình, phương tiện, hệ thống thanh toán điện tử mới.
- ❖ Các NHTM xây dựng hệ thống thanh toán nội bộ hiện đại và là thành viên trực tiếp của hệ thống IBPS thực hiện thanh quyết toán tập trung qua hội sở chính.
- ❖ Nghiên cứu giải pháp kết nối trực tiếp giữa hệ thống IBPS với hệ thống Core Banking của các ngân hàng thành viên nhằm tự động hóa quy trình giao dịch.

5. Định hướng, giải pháp của NHNN về phát triển thanh toán điện tử đến năm 2020

5.5. Cải tiến, cơ cấu lại hệ thống thanh quyết toán chứng khoán

- ❖ Bộ Tài chính chuyển chức năng thanh toán tiền giao dịch trái phiếu chính phủ (TPCP) từ BIDV về NHNN.
- ❖ Tổ chức lại hệ thống thanh toán TPCP từ phương thức bù trừ ròng đa phương tại BIDV hiện hành sang phương thức quyết toán tổng tức thời theo thời gian thực (RTGS) tại hệ thống IBPS của NHNN.
- ❖ Cơ cấu lại đối tượng thành viên tham gia hệ thống thanh toán tiền giao dịch TPCP.

5. Định hướng, giải pháp của NHNN về phát triển thanh toán điện tử đến năm 2020

5.6. Nghiên cứu, áp dụng các loại tiêu chuẩn, ISO theo thông lệ quốc tế

- ❖ Nghiên cứu, áp dụng chuẩn tin điện tài chính quốc tế ISO 20022 đối với hệ thống IBPS, hệ thống ACH và các hệ thống bán lẻ khác.
- ❖ Hoàn thành xây dựng chuẩn thẻ chip nội địa và xây dựng, thực hiện kế hoạch chuyển đổi từ thẻ từ sang thẻ chip tại Việt Nam với lộ trình thích hợp.

5. Định hướng, giải pháp của NHNN về phát triển thanh toán điện tử đến năm 2020

5.7. Đảm bảo an ninh, an toàn cho các hệ thống thanh toán quan trọng

- ❖ Phối hợp chặt chẽ, hiệu quả với các cơ quan chức năng (nhất là C50).
- ❖ Tăng cường các quy định và biện pháp đảm bảo an ninh, an toàn, bảo mật.
- ❖ Phát hiện, đấu tranh, phòng ngừa, ngăn chặn và xử lý các hành vi vi phạm pháp luật trong lĩnh vực thanh toán thẻ, ATM, POS.

5. Định hướng, giải pháp của NHNN về phát triển thanh toán điện tử đến năm 2020

5.8. Xây dựng và thực hiện Chương trình Tài chính Toàn diện (Financial Inclusion)

- ❖ Gắn với việc đẩy mạnh phát triển các hệ thống thanh toán, chuyển tiền ở khu vực nông thôn.
- ❖ Tập trung phát triển, mở rộng các mô hình ứng dụng các phương tiện và hình thức thanh toán mới, hiện đại, phục vụ cho khu vực nông thôn, vùng sâu, vùng xa.

5. Định hướng, giải pháp của NHNN về phát triển thanh toán điện tử đến năm 2020

5.9. Tổ chức triển khai Chiến lược giám sát các hệ thống thanh toán tại Việt Nam đến năm 2020

- ❖ Tăng cường hoạt động giám sát đối với các hệ thống thanh toán theo các Nguyên tắc giám sát của CPSS.
- ❖ Bảo đảm tính tuân thủ các quy định và duy trì kỷ luật thanh toán, đảm bảo các hệ thống thanh toán hoạt động an toàn, hiệu quả.
- ❖ Tăng cường quản lý, giám sát đối với các hệ thống thanh toán quan trọng trong nền kinh tế; các hoạt động thanh toán xuyên biên giới, thanh toán quốc tế, các phương tiện, dịch vụ thanh toán mới.

5. Định hướng, giải pháp của NHNN về phát triển thanh toán điện tử đến năm 2020

5.10. Đẩy mạnh công tác thông tin tuyên truyền

- ❖ Quảng bá, phổ biến, hướng dẫn về thanh toán điện tử,
- ❖ Giáo dục tài chính.
- ❖ Tạo sự chuyển biến căn bản của người dân về TTKDTM và thói quen sử dụng tiền mặt hiện nay.

